

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародної економіки
Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 242 «Туризм»

за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності»

на тему: **«Розробка програм молодіжного обміну в рамках освітнього туризму (на прикладі ТОВ «Артекс-94»)»**

Виконавець:

студентка ЦЗФН, 4курсу, гр.10

Гаврилова Яна Романівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.п.н., доцент кафедри ТіГРБ

(науковий ступінь, вчене звання)

Мартинова Наталя Степанівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Однією з основних категорій населення, задіяних у сфері туризму, є студентська молодь. У період навчання у вищих навчальних закладах молоді люди мають більше можливостей реалізувати себе через подорож. Подорожі сприяють формуванню їхнього світогляду та долученню до нових цінностей. Саме ці цінності в подальшому впроваджуватимуться в практику громадського життя, від них у багатьох аспектах залежатиме модель соціокультурної реальності суспільства. Попри це саме під час туристичних подорожей молоді люди активно взаємодіють з представниками інших народів та культур, що сприяє формуванню єдиного соціокультурного простору. Тому нині в системі світового туристського розвитку особливе місце посідає саме молодіжний туризм. В Україні сьогодні сегмент «молодіжний туризм» чітко не виокремлений: пропозиції туристичних фірм переважно скеровані на сімейний відпочинок, екскурсійні тури розраховані на туристів різних вікових категорій. Тому більшість молодих людей, котрі хочуть відпочивати так, як їм подобається, організовують власне дозвілля самостійно. У зв'язку з інтеграцією України до європейської спільноти актуалізується питання вивчення світового досвіду організації студентського дозвілля та потреб європейського студентства.

Мета дослідження полягає в розробці програм молодіжного обміну в рамках освітнього туризму для туристичного підприємства ТОВ «Артекс 94».

В ході досягнення поставленої мети передбачається вирішення наступних завдань:

1. Розглянути сутність поняття молодіжного обміну, його цілі, завдання та форми.
2. Визначити місце та значення молодіжного обміну в освітньому туризмі.
3. Дослідити різновиди програм молодіжного обміну та їх переваги.
4. Навести загальну організаційну характеристику товариства з обмеженою відповідальністю «Артекс 94».

5. Провести аналіз внутрішнього середовища туристичного підприємства ТОВ «Артекс 94»

6. Здійснити аналіз зовнішнього середовища туристичного підприємства ТОВ «Артекс 94», особливості впливу кризових процесів на туристичний потенціал.

7. Розробити програми молодіжного обміну в рамках освітнього туризму з метою диверсифікації туристичного продукту ТОВ «Артекс 94».

8. Визначити економічну ефективність розроблених програм молодіжного обміну в рамках освітнього туризму ТОВ «Артекс 94».

Об'єктом дослідження є виступає туристичне підприємство ТОВ «Артекс 94».

Предметом дослідження є розробка програм молодіжного обміну в рамках освітнього туризму.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у кваліфікаційній роботі використовуються наступні методи: вивчення монографічних публікацій та наукових статей; вивчення нормативно-правової бази; порівняльний метод; розрахунково-аналітичний та структурно-динамічний методи; метод експертних оцінок; SWOT-аналіз; економіко-статистичний аналіз: табличний, графічний, групування, класифікація.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, внутрішня маркетингова інформація і дані управлінського і фінансового обліку ТОВ «Артекс 94».

Структура магістерської роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (42 найменувань). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 87 сторінки комп'ютерного тексту. Основний зміст викладено на 73 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 23 рисунки, 2 додатки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ МОЛОДІЖНОГО ОБМІНУ В РАМКАХ ОСВІТНЬОГО ТУРИЗМУ»** розглянуто сутність поняття молодіжного обміну, його цілі, завдання та форми, визначено місце та значення молодіжного обміну в освітньому туризмі, досліджено різновиди програм молодіжного обміну та їх переваги..

У другому розділі **«АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ ТОВ «АРТЕКС 94»** наведено загальну організаційну характеристику товариства з обмеженою відповідальністю «Артекс 94», проведено аналіз внутрішнього середовища туристичного підприємства ТОВ «Артекс 94», здійснено аналіз зовнішнього середовища туристичного підприємства ТОВ «Артекс 94», визначено особливості впливу кризових процесів на туристичний потенціал.

У третьому розділі **«РОЗРОБКА ПРОГРАМИ МОЛОДІЖНОГО ОБМІНУ В РАМКАХ ОСВІТНЬОГО ТУРИЗМУ ТОВ «АРТЕКС-94»»** розроблено програми молодіжного обміну в рамках освітнього туризму з метою диверсифікації туристичного продукту ТОВ «Артекс 94», визначено економічну ефективність розроблених програм молодіжного обміну в рамках освітнього туризму ТОВ «Артекс 94».

ВИСНОВКИ

Результати проведених досліджень щодо розробки програми молодіжного обміну в рамках освітнього туризму ТОВ «Артекс 94» дають право зробити наступні висновки.

1. В розуміння поняття молодіжного обміну вкладаються зустрічі груп молодих людей, принаймні, з декількох різних країн, які збираються на визначений період часу (зазвичай, короткий) для спільної реалізації програми неформального навчання (програми молодіжного обміну, як правило, поєднують в собі різноманітні семінари, наукові чи психологічні дебати, рольові ігри, симуляції, культурні чи культурно-масові заходи на відкритому повітрі чи в умовах конкретної рекреації, природі тощо).

Серед стримуючих факторів молодіжного обміну: низький рівень життя, брак фінансових ресурсів для доступу до міжнародного обміну; недостатня увага з боку держави в частині підтримки програм молодіжного обміну; відсутність практичних навичок участі в проєктах та ініціативах; проблема транспортного зв'язку на рівні країни в частині авіації та наземного сполучення з окремими регіонами в умовах правового режиму воєнного стану в країні.

2. Освітній туризм це поїздки, під час яких турист поєднує відпочинок та навчання: відвідує заняття, здійснює екскурсії з метою розширення світогляду, задоволення цікавості і досягнення інших пізнавальних цілей. Відмінною рисою освітнього туризму є те, що він сприяє формуванню соціальної мобільності, професійної універсальності, навичок самоосвіти, стимулює інтелектуальний розвиток. Виходячи з потреб молоді, пріоритетними є запити на неформальну освіту, якісну профорієнтацію, набуття конкретних компетенцій та компетентностей, змістовне дозвілля, в основному в ігровому форматі включаючи непрофесійний спорт. Отже, обміни розвивають силу силенну навичок, особливо так званих soft skills, без яких нині практично неможливо досягти професійних вершин. Це і вміння

працювати у команді, і лідерські навички, комунікаційні, покращення тайм-менеджменту та креативності.

Чинники, що обмежують розвиток освітнього туризму: розширення освітніх функцій Інтернет поширення практики дистанційного навчання, розвиток електронної освіти (e-education) та віртуального туризму

3. У сфері молодіжного обміну зазначені процеси означають зростання попиту на різноманітні освітні тури, подорожі з переважанням пізнавальної мотивації, пропозиції відпочинку в поєднанні з окремими курсами практичного характеру, ділові поїздки.

Переваги програм молодіжного обміну безцінний досвід, нові методи викладання, цікаві методики та прийоми, шанс дослідити нову державу та ознайомитися з архітектурою та мистецтвом, поліпшення мовних навичок, знайомство з новими цікавими людьми, отримати додатковий заробіток та отримати досвід роботи у високо цивілізованому суспільстві, шанс налагодити контакти для майбутнього постійного

4. Наявність туристичної фірми ТОВ «Артекс 94» обумовлено потребами в послугах фірми на споживчому ринку міста Київ і території Київського району. Лінійно-функціональна структура фірми (прийняття головних рішень керівником фірми проводиться з урахуванням пропозицій підлеглих) забезпечує достатні можливості реструктуризації лінійних підрозділів по мірі зростання організації, зміни технології, відділення споріднених виробництв.

Ґрунтуючись, на даних отриманих в ході проведення SWOT-аналізу розкриті сильні сторони, що служать базою, на яку підприємство спирається в конкурентній боротьбі і яку воно повинно розширювати і зміцнювати. Об'єктом найпильнішої уваги повинні стати слабкі сторони, які в свою чергу дозволяють розробити проект заходів спрямований на підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Артекс 94». Необхідно постаратися, щоб позбутися від більшості з них.

5. Аналіз зовнішнього середовища підприємства і врахування факторів макро- і мікросередовища в стратегії розвитку – важливий чинник виживання

та ефективного функціонування підприємства в сучасних умовах, що потребує детального відстеження процесів у середовищі, оцінки факторів і встановлення зв'язків між факторами, сильними і слабкими сторонами, а також можливостями і загрозами. Проведене дослідження зовнішнього середовища ТОВ «Артекс 94» доводить, що безпеки туристично-рекреаційного потенціалу кризи в Україні 2014-2022 рр. мали двояке значення. З одного боку, тривала пасивність уряду в питаннях комплексного системного розвитку туристично-рекреаційного потенціалу як однієї з фундаментальних конкурентних переваг України у глобалізованому світі призвела до структурних недоліків і неготовності суб'єктів сфери протистояти викликам погіршення міжнародного іміджу і обмеження в'їзного туризму. З іншого боку вже у ході кризи, спровокованої поширенням пандемії почав розкриватись потенціал внутрішнього туризму. Цей процес набув ще більшої динаміки у ході згорання зовнішні туристичних потоків внаслідок повномасштабного російського вторгнення.

На нинішньому етапі оптимальним рішенням з огляду на роль туристично-рекреаційного потенціалу України для економіки, майбутнього сталого розвитку і екосистемної безпеки є активізація зусиль щодо розробки програми стимулювання внутрішнього туризму, відновлення і розширення туристично-рекреаційних ресурсів на відносно безпечних територіях з далекостроговою метою швидкого відвоювання позицій України на міжнародних туристичних ринках після перемоги у війні з росією.

6. Проведений аналіз ринкового попиту на туристичні продукти дозволяє зробити висновок, що ТОВ «Артекс 94» досить тривалий час не приділяло уваги стратегії диверсифікації продуктового портфелю, концентруючи зусилля на удосконаленні та поглибленні асортименту існуючих туристичних послуг на визначеному міжнародному туристичному напрямку. Це призвело до втрати частки потенційних споживачів в рамках програм молодіжного обміну в рамках освітнього туризму. Основна небезпека полягає у тому, що туристичне підприємство ТОВ «Артекс 94» здебільшого спеціалізується на міжнародному туризмі, в умовах пандемії,

доцільно було б розробляти альтернативні пропозиції в рамках України, тим самим не залежите від світової політики.

Оздоровлення та відпочинок молоді завжди стоїть на першому місці. З огляду на ситуацію, що склалась (умови адаптивного карантину), вважаємо цілком перспективним розробку та впровадження програм молодіжного обміну «Молодіжні мовні табори».

7. За результатами дослідження розроблено нові програми турів щодо молодіжного обміну в рамках освітнього туризму ТОВ «Артекс 94»: освітній тур до молодіжного англomовного табору FaunoCamp Yaremche Карпати, Яремча. Вік 16-17 років, тривалість 10 днів; освітній тур до молодіжного табору Summer DJ Star, Болгарія, Біла Лагуна 12 днів/11 ночей для молоді від 17 до 25 років.

8. У роботі представлено програма турів, калькуляція та чиста рентабельність продажів від турів, яка складає 9,33 (%) та 7,76% відповідно. А Чиста рентабельність витрат 10,39% та 8,5%. Розрахунки свідчать про загальну ефективність запропонованого інноваційних туристичних продуктів.

Адаптація запропонованих турів до змін ринку можуть виражатися у зміні вартості продукту (вибір іншого готелю, інших екскурсій, розваг), та в зміні іміджу продукту через рекламну компанію.

В цілому слід зазначити, що запропоновані програми молодіжного обміну досить перспективний для просування, за рахунок зростання попиту на даний туристичний напрямок водночас завдяки альтернативі зменшуються ризики через відсутність програми турів щодо молодіжного обміну в рамках освітнього туризму ТОВ «Артекс 94».

АНОТАЦІЯ

Гаврилова Я.Р., Розробка програм молодіжного обміну в рамках освітнього туризму (на прикладі ТОВ «Артекс-94»)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023.

В роботі визначено теоретичні засади поняття молодіжного обміну, його цілі, завдання та форми. Визначено місце та значення молодіжного обміну в освітньому туризмі. Досліджено різновиди програм молодіжного обміну та їх переваги.

Надано загальну організаційну характеристику товариства з обмеженою відповідальністю «Артекс 94». Проведено аналіз внутрішнього середовища туристичного підприємства ТОВ «Артекс 94». Здійснено аналіз зовнішнього середовища туристичного підприємства ТОВ «Артекс 94», визначено особливості впливу кризових процесів на туристичний потенціал та обґрунтовано необхідність диверсифікації туристичного продукту.

З метою диверсифікації туристичного продукту ТОВ «Артекс 94» розроблено:

1) програми молодіжного обміну в рамках освітнього туризму для туристичного підприємства ТОВ «Артекс 94»: освітній тур до молодіжного англійського для старший школярів та освітній тур до молодіжного табору в Болгарії для молоді з вивченням основ ді-джеїнгу;

2) подано пропозиції щодо впровадження розроблених програм, здійснено аналіз економічної ефективності розроблених програм молодіжного в рамках освітнього туризму ТОВ «Артекс 94», розраховано їх рентабельність.

Ключові слова: молодіжний обмін, освітній туризм, туристичні послуги, міжнародний туризм, туристичний оператор, процес надання туристичних послуг, програма молодіжного в рамках освітнього туризму.

ANNOTATION

Havryova Y.R., Development of youth exchange programs within the framework of educational tourism (on the example of «Artex-94» LLC)

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 242 "Tourism" under the educational program "Economics and organization of tourism activities" – Odesa National University of Economics. – Odesa, 2023.

The work defines the theoretical foundations of the concept of youth exchange, its goals, tasks and forms. The place and significance of youth exchange in educational tourism is determined. Varieties of youth exchange programs and their advantages have been studied.

The general organizational characteristics of "Artex 94" limited liability company are provided. An analysis of the internal environment of the tourist enterprise " Artex 94" LLC was carried out. An analysis of the external environment of the tourist enterprise " Artex 94" LLC was carried out, the specifics of the impact of crisis processes on the tourist potential were determined and the necessity of diversifying the tourist product was substantiated.

In order to diversify the tourist product, " Artex 94" LLC has developed:

1) youth exchange programs within the framework of educational tourism for the tourism company Artex 94 LLC: educational tour to a youth English-speaking school for high school students and an educational tour to a youth camp in Bulgaria for young people learning the basics of DJing;

2) proposals were submitted regarding the implementation of the developed programs, an analysis of the economic efficiency of the developed youth programs within the framework of educational tourism of "Artex 94" LLC was carried out, and their profitability was calculated.

Keywords: youth exchange, educational tourism, tourist services, international tourism, tourist operator, the process of providing tourist services, the youth program within the framework of educational tourism.